

KI-notat nr.: 39/2009 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Flenstad Kraft AS/Kvernhusfossen kraftverk	
Fylke/kommune:	Sør-Trøndelag/Åfjord kommune	
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Sign.: <i>Øystein Grundt</i>
Saksbehandler:	Tale Helen Seldal	Sign.: <i>Tale Seldal</i>
Dato:	20 APR 2009	
Vår ref.:	NVE 200703241-27	
Sendes til:	Søker og alle som har uttalt seg til saken	

Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO
Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no
Org. nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Søknad om tillatelse til bygging av Kvernhusfossen kraftverk i Åfjord kommune, Sør-Trøndelag fylke

Innhold

Sammendrag.....	1
Søknad	2
Uttalelser til søknaden	3
Uttalelser til søknaden	4
Søkers kommentar til høringsuttalelsene.....	9
Tilleggsutredninger.....	12
Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader	13
NVEs vurdering.....	18
NVEs konklusjon.....	22
Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven	23

Sammendrag

Flenstad Kraft AS søker om tillatelse etter vannressursloven til å bygge Kvernhusfossen kraftverk i Amunddalselva i Åfjord kommune. Kraftverket skal bygges med nedgravd rør og kraftstasjon i dagen.

Kvernhusfossen kraftverk vil utnytte avløpet fra et felt på ca. 91,4 km² i et 27 m høyt fall i Storelva, mellom kote 122 og kote 95. Installasjonen vil være på ca. 1,9 MW med en estimert årsproduksjon på 7,2 GWh.

Åfjord kommune er positive til søknaden med forbehold om at inntaksdammen lokaliseres etter alternativ 1 og at terrengavbøtende tiltak utføres. Kommunen ber om at det tilrettelegges for en minstevannføring i elva på 300 l/s hele året. Fylkesmannen i Sør-Trøndelag anbefaler ikke at det gis konsesjonstillatelse til en utbygging. Dette begrunnes hovedsakelig med landskapsinngrepene i forbindelse med veietablering på elvens sør/østside og at utbyggingen innebærer en damkonstruksjon av betydelig omfang knyttet til hovedstrengen i et større vassdrag. Fylkesmannen krever ved en ev. konsesjon at inntaket bygges etter alt. 1, at det slippes en minstevannføring på minimum 350 l/s

(alminnelig lavvannføring) forbi inntaksdammen og at vei- og rørtrasé på elvens sørside i minst mulig grad berører området med gran- og bjørkesumpskog. Sør-Trøndelag fylkeskommune minner om den generelle aktsomhets- og meldeplikten etter kulturminneloven § 8. De viser til en intakt kvernstein som ligger i elven og anbefaler at kvernsteinen blir dokumentert og hentet ut fra vannstrengen.

Sametinget har ingen spesielle merknader til planforslaget, men viser til kulturminneloven § 8 annet ledd. Reindriftsforvaltningen Nord-Trøndelag støtter Fosen Reinbeitedistrikts anmodning om at eksisterende gjerde ved innmarka på sørsiden av elva/sørøst for Flenstadgårdene opprustes og forlenges noe sørøst opp i lien dersom reinen i økt grad krysser elven som følge av utbyggingen.

NVE legger vekt på at en utbygging av Kvernhusfossen kraftverk vil gi en viss økning i kraftproduksjon og bidra til økt lokal verdiskapning og inntektsgrunnlag for grunneierne. Videre kan tiltaket være med på å tilrettelegge for økt friluftsliv på elvens sør-/østside.

Prosjektet kan føre til noen negative konsekvenser for landskapet i forbindelse nyetablering av bro over elven og vei på sør/østsiden, og lavere vannføring i Kvernhusfossen. Tiltaket kan også ha negative konsekvenser for biologisk mangfold, både ved lavere vannføring i elven og ved fare for at vanntilsiget til en rik sumpskog i deler av tiltaksområdet avskjæres ved nedlegging av turbinrør og bygging av vei.

NVE mener at med minstevannføring hele året gir prosjektet akseptable konsekvenser for landskapet og verdiene i og langs elven. De negative konsekvensene for den rike sumpskogen kan etter vårt syn avbøtes ved at vei og turbinrør legges ned på en slik måte at vanntilsiget til sumpskogen sikres.

NVE mener fordelene ved det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir i medhold av vannressursloven § 8 Flenstad Kraft AS tillatelse til å bygge Kvernhusfossen kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Søknad

NVE har mottatt en søknad fra Flenstad Kraft, datert 15.2.2007, om tillatelse etter vannressursloven § 8 til å bygge et kraftverk i Amunddalselva (Sørdalselva) i Åfjord kommune.

Det er også søkt om tillatelse etter energiloven til bygging og drift av kraftstasjonen med tilhørende anlegg, og etter forurensningsloven til gjennomføring av tiltaket.

Kvernhusfossen kraftverk vil utnytte tilsiget fra et felt på 91,4 km² i et 27 m høyt fall mellom kote 122 og kote 95. Kraftverket er beregnet til å produsere 7,23 GWh i et midlere år, fordelt på 3,17 GWh sommerproduksjon og 4,06 GWh vinterproduksjon. Det er planlagt å slippe minstevannføring på 300 l/s hele året, noe som er litt lavere enn alminnelig lavvannføring. Med en oppgitt utbyggingskostnad på 16,2 mill. kr gir dette en utbyggingspris på 2,24 kr/kWh. Kostnadene er sannsynligvis basert på 2006-priser.

Utdrag fra søknaden:

"Hoveddata kraftverket"

Nedbørfelt (km ²)	91,4
Middelvannføring (l/s)	5300
Alminnelig lavvannføring (l/s)	350
Inntak på kote	122
Avløp på kote	95
Brutto fallhøyde (m)	27
Midlere energiekvivalent kWh/m ³	0,065
Slukeevne, maks. (m ³ /s)	7,5
Slukeevne, min. (m ³ /s)	0,8
Tilløpsrør, diameter (mm)	1700
Tunnel, tverrsnitt (m ²)	
Tilløpsrør, lengde (m)	580
Installert effekt, maks. (kW)	1900
Bruktid (t/år)	4000
Magasinvolym mill. m ³ (Inntaksdam)	0,014
HRV	
LRV	
Produksjon, vinter (GWh) (1/10 – 30/4)	4,06
Produksjon, sommer (GWh) (1/5 – 30/9)	3,17
Produksjon, årlig middel (GWh)	7,23
Utbyggingskostnad (mill.kr)	16,2
Utbyggingspris (kr/kWh)	2,24

Elektriske anlegg

Generator	Ytelse MVA	Spennings kV
	1,9	0,690
Transformator	Ytelse MVA	Omsetning kV
	2,0	0,690/22
Kraftlinjer	lengde	Nominell spenning kV
	880 m	22

Uttalelser til søknaden

NVE har mottatt følgende høringsuttalelser til søknaden:

Åfjord kommune fattet følgende vedtak i planutvalget den 12.9.2007:

"Det faste planutvalget godkjenner søknad fra Flenstad Kraft A/S om å få bygge kraftstasjon i Kvernhusfossen i Amundalselva i Sjørdalen. Godkjenningen skjer med forbehold om at utførelse av anlegg følges som beskrevet i søknad, og med en lokalisering av inntaksdam etter alternativ 1.

Det bemerkes spesielt at det må tilrettelegges for en minstevannføring i elva på 300 l/s hele året, samt at veifyllinger og skjæringer tildekkes med stedlige jordmasser og tilsåes, og at sår og skader i terrenget ellers utbedres på best mulig måte.

Det faste planutvalget anser ikke tiltaket å være så omfattende at det vil være nødvendig med videre konsesjonsbehandling, jfr. vannressursloven.

Vedtaket var enstemmig."

Fra kommunens saksutredning som lå til grunn for vedtaket, refererer vi følgende:

"I følge søknad er dette området svært lite benyttet til turbruk på grunn av vanskelig tilgjengelighet. En vegadkomst, og bru over elva, vil kunne øke tilgjengeligheten til området og gjøre det mer attraktivt i så måte, og en kan ikke se noen store konsekvenser for jakt, fiske og friluftsliv. Det må også legges vekt på at anleggsarbeidet, (i følge søknad) utføres mest mulig skånsomt og at veiskråninger (fyllinger og skjæringer) vil bli tilsådd for å binde jorda og hindre utgravinger av regnvær. Kraftoverføring skjer ved nedgravd kabel, samt at kraftstasjon blir utført i naturvennlig murverk og torvtak. Det meste av berørt terreng vil raskt vokse til igjen, og søker mener at vannspeilet og brua vil medføre det meste av synbar endring i terrenget.

Vannet vil bli noe tilgrumset under anleggsarbeidet, men dette vil bli søkt å gjort så varsomt som mulig, og vil ikke vedvare for lange perioder. Tiltakshaverne synes å være opptatt av at det skal se bra ut etter ferdigstilt anlegg. Dyre- og planteliv synes å være ivaretatt ved en minstevannføring i elva, og tiltaket synes å ikke medføre vesentlige ulemper for det biologiske mangfoldet i området. Selv om tiltaket gjøres i en elv ansett som et svært viktig vassdrag, vil inngrepet bli forholdsvis begrenset, og omfatte en mindre del av vassdraget. Kommuneplanen forutsetter også at næringsinteressene skal veklegges, slik at totalt vurderes tiltaket å være akseptabelt med en utførelse etter alternativ 1, og som beskrevet i søknad.

Minstevannføringen bør i utgangspunktet skje hele året, da det også vinters tid er dyreliv i vannet og i vannkanten langs vassdraget. Dette også for å unngå videre diskusjon om datoer for en minstevannføring, og disse datoer vil ikke alltid være samsvarende med de skiftende vær- og føreforhold som finns i kommunen i løpet av et år.

Et annet forhold som bør vurderes er om det er nødvendig å opprette vannspeil på berørt elvestrekning. Erfaring fra Skjerva (nedenfor Storvatnet i samme vassdraget) viser at slike vannspeil kan bli brune av stillestående vann på grunn av manglende vanngjennomstrømming. Vannspeilene vil derfor bare fungere såfremt det er en tilstrekkelig minstevannføring."

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag uttaler i brev av 2.10.2007:

"(...) Kraftverket er utredet gjennom MIKRAST-prosjektet. Det foreligger videre en rapport som vurderer virkningene på biologisk mangfold utarbeidet av ALLSKOG (Rapport 06-11). (...)

Fylkesmannens vurdering

Amunddalselva og vassdraget oppstrøms er som helhet ikke underlagt noen form for vern, og det foreligger ikke noe arealvern i prosjektets umiddelbare nærområde. Etter kommuneplanens arealdel ligger kraftverksområdet i LNF-sone.

I henhold til Fylkesmannens rapporter om trua arter i kommunen (1999) og registreringene gjennom MIKRAST, er det ikke registrert rødlistearter innen det aktuelle området. I henhold til rapporten fra ALLSKOG finnes det oter i vassdraget, og rødlistearten gråspett skal i følge lokale kilder være vanlig i området.

Det finnes et rikt sumpskogområde med gran og bjørk på sørsiden av den berørte elvestrekningen, og dette kan bli påvirket ved redusert vannføring. Rik sumpskog er klassifisert som en truet vegetasjonstype. Andre trua vegetasjonstyper i planområdet er ikke registrert. I henhold til MIKRAST og ALLSKOG er det ikke registrert biotoper for fossesprøyt på den berørte strekningen. Kvernhusfossen anses i MIKRAST å være av lokal og til dels regional verdi. Det er registrert godt utviklede jettegryter knyttet til fossen.

Den berørte strekningen inngår i et elveområde (Amunddalselva - Storfjellselva) med et potensial for sportsfiske etter innlandsørret. Den berørte elvestrekningen synes imidlertid ikke å være særlig attraktiv, og det foregår for tiden ikke noe organisert fiske. Da prosjektet innebærer at flere hundre meter elvestrekning vil bli påvirket av dambyggingen, vil dette kunne føre til et lokalt fiske. Øvrige ferskvannsbiologiske interesser på strekningen synes å være begrenset, og betinger ingen egne registreringer. Det presiseres at vassdraget er regulert fra Storvatnet og ned til sjøen, og at det aldri har gått laks i Amunddalselva.

Det er ikke registrert trekkveier for hjortevilt i det berørte området. Det er registrert et par nærliggende viltområder, men disse vil ikke bli berørt ut over støy i anleggsfasen. Reindriftsinteressene synes ikke å bli vesentlig berørt, selv om det sporadisk oppholder seg rein i området.

Prosjektet innebærer veibygging fra riksveien med bru til kraftverket på sørsiden av elva, og videre opp til inntaksdammen. Samlet veistrekning er ca. 770 meter, i all hovedsak på elvas sørside. Veien vil kunne legges utenfor den registrerte sumpskogen, men rørgaten vil til en viss grad berøre området, alternativ 1 i mindre grad enn alternativ 2.

Fylkesmannen vil peke på at veilengden kan reduseres vesentlig dersom den midlertidige traseen fra riksveien fram til inntaksdammen kan gjøres permanent. En slik løsning vil imidlertid berøre dyrka mark (temakart landbruk klassifiserer området som "viktig landbruksarealer").

Til etablering av veien er det planlagt å benytte masser som må tas ut i forbindelse med dambyggingen. Fylkesmannen vil presisere at massebehov ut over dette ikke skal hentes fra vassdraget.

Den planlagte veitraseen på elvas sørside ligger i underkant av 1,0 km fra inngrepsfri natur, og vil med dette ikke redusere disse områdene vesentlig.

Det er planlagt slipp av en minstevannføring på 300 l/s, som er under alminnelig lavvannføring på 350 l/sek. Dette vil være tilstrekkelig for å opprettholde et begrenset ferskvannsmiljø, men mulighetene for fiskeutøvelse vil bli redusert, og vassdragets estetiske inntrykk forringet.

Fylkesmannen kan ikke se at utbyggingen vil medføre utslipp som kan føre til vedvarende endringer av vannkvaliteten i vassdraget. En eventuell utbygging behøver derfor ingen særskilt tillatelse i henhold til forurensningsloven.

Konklusjon

En utbygging av Kvernhusfossen framstår etter Fylkesmannens oppfatning som problemfylt. Kvernhusfossen og dens tilstøtende område representerer, som det største fallet i Amunddalselva, en betydelig verdi som vassdragsselement, og den rike gran – og bjørkesumpskogen nedstrøms inntaket vil kunne bli berørt over tid ved redusert vannføring. Utbyggingen innebærer videre en veietablering på elvas østside av betydelig lengde, med mindre den midlertidige veien til inntaksdammen fra vestsiden kan gjøres permanent. Fylkesmannen vil videre peke på at utbyggingen innebærer etablering av en damkonstruksjon av betydelig omfang knyttet til hovedstrengen i et større vassdrag, noe som generelt øker konfliktgraden. Fylkesmannen finner på bakgrunn av en totalvurdering, ikke å kunne anbefale at det gis konsesjonstillatelse til en utbygging.

Dersom det blir gitt konsesjon, må det tas hensyn til følgende forhold:

- Det forutsettes at utbyggingen skjer etter alternativ 1, hvor inntaksdammen legges ovenfor samløpet med Kvitkrekkalibekken.*
- Det skal slippes en minstevannføring på minimum 350 l/s (alminnelig lavvannføring) forbi inntaksdammen. Vannføringen fra Kvitkrekkalibekken skal komme som et tillegg til vannslippet.*
- Regulanten må pålegges å bekoste nødvendige biotopfremmende og fiskefremmende tiltak på den berørte elvestrekningen.*
- Med unntak av de masser som må tas ut i forbindelse med dambyggingen, skal massene til veietablering ikke hentes fra elvestrengen.*
- Det bør vurderes å gjøre den midlertidige traseen fra riksveien fram til inntaksdammen til permanent adkomstvei. Dersom det må etableres vei på elvas sørside, må den i minst mulig grad berøre området med gran - og bjørkesumpskog. Det samme gjelder traseen for rørledningen.*

En utbygging vil kunne gjennomføres uten særlig tillatelse etter forurensningsloven, jfr. lovens § 8."

Sør-Trøndelag fylkeskommune uttaler i brev av 13.8.2007:

"(...) Så vidt vi kan se ut fra kulturminneregisteret er det ikke registrert automatisk fredete kulturminner i det aktuelle området

Selv om kulturminneregisteret er noe mangelfullt, vurderer vi det slik at det vil være relativt liten risiko for at tiltaket skal komme i konflikt med automatisk fredete kulturminner.

Vi har da ingen spesielle merknader til den aktuelle saken, men tillater oss likevel å minne om den generelle aktsomhets- og meldeplikten etter kulturminneloven § 8. Dersom det under arbeidet i marka skulle komme fram noe spesielt som kan være spor etter eldre utnyttelse av utmarka, ber vi om at arbeidet blir stanset og at Sør-Trøndelag fylkeskommune blir varslet. Denne anmodningen må formidles til de som skal foreta de konkrete arbeidene i marka."

Tilleggsuttalelse av 18.6.2008:

"Etter sluttbefaring 05.06.08 på Kvernhusfossen i Åfford kommune så ønsker Sør-Trøndelag Fylkeskommune å komme med tilleggsuttalelse.

Friluftsliv

Området som det omsøkte tiltaket berører er ikke registrert i FRIDA-registeret og har ingen regionale verdier ved seg. Når det gjelder lokale friluftsverdier så henvises det til eventuelle merknader fra Åfford kommune.

Kulturminner

Ut i fra kulturminneregisteret så kan vi ikke se at er registrert noen automatisk fredete kulturminner i konflikt med tiltaket. Det finnes imidlertid kulturminner tilknyttet vassdraget. I området hvor det gamle kvernhuset lå ligger det en intakt kvernstein i selve vannet. Denne kvernsteinen er mest sannsynlig eldre enn fra 1537 og vil derfor ikke komme inn under automatisk fredete kulturminner. Kvernsteinen er derimot litt spesiell i og med at den er hel. Sør-Trøndelag Fylkeskommune anbefaler derfor at kvernsteinen blir dokumentert og hentet ut fra vannstrengen, da det har vært tilfeller hvor slike steiner har kommet på avveie. Vi tillater oss å minne om den generelle aktsomhets- og meldeplikten etter kulturminneloven § 8. Dersom det under arbeidet i marka skulle komme fram noe spesielt som kan være spor etter eldre utnyttelse av utmarka, ber vi om at arbeidet blir stanset og at Sør-Trøndelag fylkeskommune blir varslet. Denne anmodningen må formidles til de som skal foreta de konkrete arbeidene i marka."

Sametinget uttaler i brev av 10.08.2007:

"Etter vår vurdering av beliggenhet og ellers kjente forhold kan vi ikke se at det er fare for at tiltaket kommer i konflikt med automatisk fredete samiske kulturminner. Sametinget har derfor ingen spesielle merknader til planforslaget.

Skulle det likevel under arbeid i marken komme fram gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget omgående, jf. lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 8 annet ledd. Vi forutsetter at dette pålegg formidles videre til dem som skal utføre arbeidet i marken.

Vi minner om at alle samiske kulturminner eldre enn 100 år er automatisk freda i følge kml. § 4 annet ledd. Samiske kulturminner kan for eksempel være hustuffer, gammetuffer, teltboplasser (synlig som et steinsatt ildsted), ulike typer anlegg brukt ved jakt, fangst, fiske, reindrift eller husdyrhold, graver, offerplasser eller steder det knytter seg sagn til. Mange av disse er fortsatt ikke funnet og registrert av kulturminnevernet. Det er ikke tillatt å skade eller skjemme fredet kulturminne, eller sikringssonen på 5 meter rundt kulturminnet, jf. kml. § 3 og 6.

Vi gjør forøvrig oppmerksom på at denne uttalelsen bare gjelder Sametinget, og viser til egen uttalelse fra Sør-Trøndelag fylkeskommune"

Reindriftsforvaltningen Nord-Trøndelag uttaler i brev av 31.8.2007:

"(...)Det omsøkte tiltaket blir liggende innenfor beiteområdet til Fosen reinbeitedistrikt og på grunn av ulike omstendigheter fikk distriktet saken til vurdering forholdsvis seint, og derfor ble det vanskelig å overholde høringsfristen.

Vi har 27.8 2007 mottatt en uttalelse fra Fosen reinbeitedistrikt v/ Leif Arne Jåma. Uttalelsen er i sin helhet vedlagt brevet.

I det aktuelle området som kraftverket er planlagt, er Amundalselva i Sordalen en naturlig grense mellom to årstidsbeiter. Området sør for Sordalsfjøret benyttes i dag som vårbeite og kalvingsland og i nord som høst og vinterbeite.

I forbindelse med det planlagte kraftverket og oppdemming av elva, kan en ikke se at det blir noe tap av beiteland av betydning for reindrifta. En er heller ikke kjent med at reinen i noen stor grad trekker over elva i det aktuelle området.

Reinen har i deler av året, særlig om våren, oppsøkt innmarka som ligger sør for elva/sørøst for Flenstadgårdene. Innmarka er her delvis inngjerdet og de gjerdene som er intakte fungerer meget godt mot rein. Men det ligger en utfordring i hva som må gjøres for å holde reinen utenfor dyrkajorda. Dyrkajorda som ligger nord for det planlagte kraftverket er mindre oppsøkt av rein da området normalt er et annet årtidsbeite.

Ved bygging av kraftverk vil elva bli ført i rør og det fører til at vannføringa i elva blir betydelig redusert på den aktuelle strekningen. I verste fall kan den tidligere omtalte veien og brua og i tillegg liten vannføring mellom dam og kraftstasjon, føre til at reinen vil kunne krysse elva uhindret. Dette er lite ønskelig for alle parter. I tillegg vil det være stor sannsynlighet for at reinen kommer inn på innmarka som ligger nord for planområdet, spesielt på våren.

Som et avbøtende tiltak i forbindelse med bygging av Kvernfossen kraftverk anmodes det fra Fosen reinbeitedistrikt om at eksisterende gjerde ved innmarka på sørsiden av elva/sørøst for Flenstadgårdene opprustes og forlenges noe sørøst opp i lia. Begrunnelsen for dette er at reinen ikke har mulighet til å komme nær elva fra sørsiden av planområdet og da heller ikke kunne krysse elva. I tillegg vil dette også bli en effektiv hindring mot rein på innmark som ligger nord i planområdet. Det vil nok være nødvendig med et gjerde med grunder på strategiske steder som kan stå åpne for vilt, friluftsliv og jakt i de årstidene reinen ikke er i området.

Reindriftagronomen er enig i forslaget fra Fosen reinbeitedistrikt og støtter anmodningen om at dette blir tatt med i konsesjonsvilkårene og at en representant for Fosen reinbeitedistrikt kan være med som rådgiver i forbindelse med valg av gjerdetrase.

På grunn av ulike omstendigheter er det brukt lang tid på saksbehandlingen.

Reindriftsagronomen velger derfor å gi en administrativ uttalelse framfor å avvente behandling i områdestyret i slutten av oktober. Behandlingen legges fram som referat i områdestyret."

Fosen Reinbeitedistrikt uttaler i brev av 27.8.2007:

"Det planlagte kraftverket vil bli liggende innenfor Fosen Reinbeitedistrikt sine distriktsgrenser. Fosen RBD er et helårsdistrikt, dvs.; noen lengre flyttinger med rein mellom årstidsbeiter foretas ikke, jf. f.eks. Finnmark. Grovt skissert kan en si at "kystnære strøk" på Fosen benyttes som vinterbeite og "innlandet" på Fosen benyttes som sommerbeite.

I det aktuelle området som kraftverket er planlagt, så er Amundalselva i Sørvalen en naturlig grense mellom to årstidsbeiter. Per i dag er området sør for Sørvalsføret benyttet som vårbeite og kalvingsland og nord for Sørvalsføret benyttet som høst og vinterbeite.

I forbindelse med det planlagte kraftverket og oppdemming av elva, kan vi ikke se at det blir noe tap av beite av betydning. Det er ingen flyttelei for rein, og det er ikke kjent at rein selv i større grad trekker over elva, i det aktuelle området. Stedvis er topografien ved elvekanten og stor vannføring i elva en sperre for rein, den årstiden den oppholder seg i området. For oss er det ikke ønskelig at rein skal ha et selvtrekk over elva her. Dette fordi, som tidligere nevnt, at elva er grense mellom to årstidsbeiter.

Grunneierne har dyrket jord i området. Dyrka jorda ligger nord og sør for, i nærheten av, det planlagte kraftverket. Enkelte grunneiere har til tider meget anstrengt forhold til rein, fordi den i deler av året, særlig om våren, oppsøker den innmarka som ligger i sør for elva/sørøst for

Flenstadgårdene. Innmarka her er delvis inngjerdet. De gjerdene som er intakte fungerer meget godt mot rein. Dyrket mark som ligger nord for det planlagte kraftverket er mindre oppsøkt av rein. Dette fordi området nord for Sjødalsfjøret er normalt et annet årstidsbeite. Innmarka her er ikke inngjerdet.

Ved eventuell bygging av et kraftverk vil elva bli ført i rør, og vannføringen i elva vil bli betydelig redusert på den aktuelle strekningen. I verste fall vil veien/broa i forbindelse med kraftverket og liten vannføring mellom dam og kraftstasjon, åpne for at rein over tid vil kunne begynne å krysse elva uhindret. Dette er lite ønskelig. Om våren vil dette garantert føre til at rein oppsøker innmarka som ligger nord for planområdet.

Derfor som avbøtende tiltak i forbindelse med dette kraftverket anmoder Fosen RBD, at eksisterende gjerde ved innmarka på sørsiden av elva/sørøst for Flenstadgårdene opprustes og forlenges videre noe sørøst opp i lia. Tiltaket vil være flerdelt positivt:

- Rein vil ikke ha mulighet til å komme nær elva fra sørsiden i planområdet, og dermed ikke kunne krysse elva, som er en grense mellom to årstidsbeiter og likeledes en effektiv hindring mot innmarka som ligger i nord for planområdet.
- Rein vil bli forhindret i å oppsøke innmarka på sørsiden av elva/sørøst for Flenstadgårdene. Dermed får man slutt på en mangeårig konflikt med rein på innmark.

Gjerdet må ha grunder på strategiske steder, som kan stå åpne for annet vilt, friluftsliv og jakt i de årstider rein ikke er interessert i å oppsøke innmarka.

Hvis vår anmodning blir medtatt i konsesjonsvilkårene vil vi be om at en representant for Fosen Reinbeitedistrikt vil ha muligheten til å være med som rådgiver i forbindelse med valg av gjerdetrasé."

Søkers kommentar til høringsuttalelsene

Søker har i brev av 17.10.2007 kommentert de innkomne høringsuttalelsene slik (referat fra møte om rein er ikke vedlagt her):

"(...) Sametinget og Sør-Trøndelag fylkeskommune

Vår kommentar til høringsuttalelsen:

En har ingen spesielle kommentarer til uttalelsene utover det at en er kjent med den plikt en har til stans i arbeidet, og om å melde fra dersom en under gravearbeid skulle treffe på ting eller gjenstander som kan være verneverdi eller kommer inn under begrepet "automatiske fredede kulturminner"

Reindriftsforvaltningen i Nord-Trøndelag

Vår kommentar til høringsuttalelsen:

Beskrivelsen som er gitt i forhold til dagens situasjon omkring problematikken med rein på innmark har en ikke noen spesielle kommentarer til, da den stort sett stemmer med vår oppfatning. Konflikten har nok tidvis blitt større enn problemet egentlig har vært. Dette har muligens skyldes mangel på kommunikasjon og litt sen reaksjonstid fra reineierne side, når rein har oppsøkt innmark. Forholdene omkring rein på innmark er en sak som må løses uavhengig av kraftutbygging eller ikke, og er ikke en sak for Flenstad Kraft. Første skritt i den retning ble tatt i et felles møte mellom reieiere, reindriftsforvaltningen, grunneiere, lensmannskontoret, mattilsynet og kommunen, tidligere i år. Kopi av referat fra dette møtet vedlegges.

Skulle en redusert vannføring gjøre at rein trekker over på innmark på nordre side av elva, er Flenstad Kraft innstilt på å gjøre tiltak, i samarbeid med reineiere, slik at dette kan hindres. Da eventuelt med et gjerde langs utbyggingsstrekningen. Grind på brua vil bli montert uavhengig av denne saken.

Åffjord kommune

Vår kommentar til høringsuttalelsen:

Åffjord kommune godkjenner søknad under forutsetning at utførelse av anlegg følges som beskrevet i søknad, med en lokalisering av inntaksdam etter alternativ 1.

Alternativ 1 var ikke med som alternativ plassering av dam før utarbeidelsen av Biologisk Rapport. Det ble i rapporten fokusert på at en plassering av inntaket høyere opp i elva enn beskrevet i alternativ 2, ville gi større muligheter for å ivareta de naturverdier som var i sumpskogområdet. En valgte derfor denne plasseringen av dam som alternativ 1, da en antar at fagfolks vurderinger i større grad vektlegges enn søkers vurdering. En tillot seg likevel i søknaden å komme med utbyggers vurdering av de to alternativene (Søknadens side 7, under 2.2 Teknisk plan, Inntak).

En er fortsatt av den oppfatning at alternativ 2 vil gi den mest skånsomme utbyggingen med hensyn til varige naturinngrep og synlighet, så får søker valget, faller valget på en dam plassert som vist i alternativ 2.

Det er for øvrig alternativ 1 som økonomisk kommer best ut, da en her får ca. 2 meter høyere fallhøyde. En vil få presisere at en selvfølgelig aksepterer en plassering av dam etter alternativ 1. Det vi her har forsøkt å gi uttrykk for, er vårt syn på plasseringen av dam med hensyn til å minimalisere de varige naturinngrep.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Flenstad Kraft AS har mottatt kopier av 2 høringsuttalelser fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag angående saken, datert 28.09.2007 og 02.10.2007. Fylkesmannen har i uttalelse datert 02.10.2007 endret sin konklusjon, uten at det er gjort rede for eventuelle nye momenter i saken, slik at en endret konklusjon var nødvendig. En stiller seg undrende til en slik saksbehandling, men tar den til etterretning uten videre kommentarer.

Vår kommentar til høringsuttalelsen:

De vurderinger av prosjektet som fremkommer i høringsuttalelsen samsvarer godt med synspunktene som utbygger har av prosjektet, bortsett fra i to forhold.

I tredje avsnitt nevnes at området med Rik sumpskog kan bli påvirket av redusert vannføring i elva. Dette tror vi ikke vil være tilfelle, da dette området har sitt tilsig fra terrenget overfor. Det er dette tilsiget som gjør at det er blitt våt skogsmark i området. Elvebunn og sider i elven består av fjell og store steinblokker og området ligger såpass høyt i forhold til vannet i elven, ved alle vannføringsnivå, at det er vanskelig å tenke seg at elven har innvirkning på dette området. I tilfelle må det være i svært liten grad.

Må også få tilføye at søker er litt undrende til den verdi som dette området er tillagt i Biologisk Rapport.

Under avsnitt 6 påpekes at en vil få en redusert lengde med permanent vei, dersom en hadde latt den midlertidige anleggsvei over dyrket mark, fram til inntak, bli permanent og sløyfet vei langs rørgata på sørsiden av elven.

Til dette er å si at det er teknisk mulig med en slik løsning. Det må da etableres bru over elva ved inntaket, slik at en kan komme over elva med bil og lettere anleggsutstyr for tilsyn/drift og vedlikehold av inntaket. Dette til alle tider av året og ved alle vannføringsforhold. Veien langs rørgata vil da måtte etableres som midlertidig anleggsvei for transport av rør og omfyllingsmasse for rør. Med en rør på 1700 mm i diameter er det beregnet at det vil gå med minst 20 000 m³ masse som må transporteres med tyngre anleggsutstyr langs rørgata. Da sier det seg selv at en må ha vei med stor bæreevne. Dette bærelaget må etter utbygging fjernes og deponeres et sted, og terrenget tilbakeføres.

Kostnadene med en ekstra bru og fjerningen av veien vil beløpe seg til slike kostnader at hele prosjektet sannsynligvis ikke vil være realiserbart. Det er ikke foretatt noen kostnadsberegninger av dette, men en bru ved inntaket vil alene antakelig komme på 1.5 til 2 mill. kr.

Det som også må tas i betraktning angående vei eller ikke vei på sørsiden av elven, er at det i dette området drives aktiv skogbruksdrift både med hogst, kultivering og nyplanting. Dagens situasjon er den at der rør og vei er planlagt består nesten hele området av flatehogst av nyere dato, der driften har foregått med tyngre hogstutstyr med påfølgende terrengskader og hjulspor. For fremtidig hogst, fra områder innenfor, vil transporten også måtte gå i dette området, da det kun er her det vil være mulig å krysse elva, enten ved den planlagte brua eller som tidligere ved kjøring i elva ved mindre og midlere vannføringer. Kryssing av elva skjer i dag der kraftstasjon er tenkt plassert.

Kan en lokalisere denne transporten til en vei, der fyllinger/skjæringer blir tildekt med stedlig masse som får gro til, vil dette være mindre sjenerende og i øyenfallende enn fortsatt terrengtransport.

En ny bru ved inntaket kan avlaste denne transporten. Men bru med en bæreevne slik at den kan transporteres med tyngre skogsutstyr vil få en kostnad som gjør det helt urealistisk. En snakker her om en bru på en lengde av ca. 40 meter. Ser en kraftverksutbyggingen og skogsdriften i sammenheng, noe en som grunneiere gjør, så er den planlagte løsningen ideell sett ut fra et praktisk synspunkt, men også den løsning som gir minst fremtidige synlig naturinngrep.

Fylkesmannens konklusjon:

Søker har gjerne sett at Fylkesmannen hadde tatt en befaring i området før han trakk sin konklusjon. En småkraftutbygging som den omsøkt er vel for Fylkesmannen ingen stor sak, som rettferdiggjør noe stort tidsforbruk, noe vi har forståelse for. Men for søkerne er dette en stor og viktig sak. Det er trolig den viktigste saken deres eiendommer noen gang har vært og vil være involvert i, derfor er viktig at de føler at saksbehandlingen er grundig og at konklusjoner/vedtak er fattet på et så godt grunnlag som mulig. Utfallet av saken kan stå om fremtidig drift og bosetning i grenda.

Fylkesmannens konklusjon om ikke å kunne anbefale at det gis konsesjonstillatelse, begrunnes i hovedsak i fire forhold. Kvernhusfossen verdi som vassdragsselement, det rike gran- og bjørkeskogområdet, etablering av vei på elvens østside og damkonstruksjon. En har overfor kommentert Fylkesmannens vurderinger av vei og sumpskogområde, og kommer ikke med ytterligere kommentarer her.

Utbyggingsstrekningen med Kvernhusfossen vil få en sterkt redusert vannføring i store deler av året, det er ikke å komme fra. Skal en ha vannkraftutbygging er dette ikke til å unngå. At Kvernhusfossen og dens tilstøtende områder også har en viss verdi som vassdragsselement skal heller ikke bestrides.

Med minstevannføring og samløpet med Kvittkrekkalibekken føres nedstrøms inntaket vil det sikres en viss vannføring på strekningen. I tillegg kommer at det vil være et betydelig antall dager at i året at vannføringen er større enn største driftsvannføring og mindre enn minste driftsvannføring tillagt minstevannføring. Dette til sammen gjør at de negative konsekvenser ikke er større enn at de bør aksepteres.

Vassdraget, fra starten ved Storfjellmyran til utløpet i Litlvatnet, har en lengde på over 20 km, i tillegg kommer alle sideelver/bekker. Den berørte del av elva er på 600 m, altså mindre enn 3 % av hovedvassdraget. Oppstrøms inntaket, og i en strekning av 3 til 3.5 km er elva av samme beskaffenhet som i utbyggingsområdet, der elva går i stryk og små fossefall på hele strekningen. Flere av fossene på denne strekningen har større fallhøyde enn Kvernhusfossen. Trongstalifossen er den største, der det er et lite gårdskraftverk i drift for gården Slette. Elva er i største delen av denne strekningen godt tilgjengelig fra veien for allmennheten. En kan derfor ikke se at elvens verdi som vassdragsэлемент skal bli vesentlig redusert på grunn en utbygging. Vedlegger noen bilder fra elva oppstrøms inntak og opp til Trongstalifossen ved Amundalen.

Fylkesmannen peker på at en damkonstruksjon i et så stort vassdrag øker konfliktgraden ved utbyggingen. En har tidligere, både i konsesjonssøknaden og i denne kommentaren, gitt uttrykk for at en plassering av dam ved alternativ 2 vil være den løsningen som vil gi minst konflikt. Men en kan også se for seg en løsning med plassering ved alternativ 1, der en i samråd med fagfolk forsøker å finne løsninger på et inntak der en unngår en så stor neddemmingen som skissert i søknaden. At det oppstrøms i dammen vil bli et mer attraktivt fiske, kommer som en positiv effekt av utbyggingen.

Søker er for øvrig innstilt på samarbeid for å finne de løsninger på utbyggingen som skaper minst konflikt og skjer på en mest mulig skånsom måte.

Generell kommentar til prosjektet.

Med en årlig middelproduksjon på over 7 GWh, noe som vil dekke årsforbruket til 350-400 husstander, mener en at de negative konsekvenser av en utbygging ikke er større enn at de bør aksepteres. Etter vår mening vil gevinsten for samfunnet være større enn ulempene, da denne strømmen ellers vil blitt produsert av en forurensende kilde. En kjenner alle til den debatten som går om utslipp av klimagasser og de følger dette vil ha for fremtidig klima. Et småkraftverk vil være enkelt å fjerne og tilbakeføre vassdraget i sin opprinnelige form, dersom det en gang i fremtiden skulle vise seg mulig å produsere helt forurensningsfri strøm, uten noen form for naturinngrep. Mens de utslipp vi i dag kjenner til har en nedbrytningstid på flere generasjoner. Derfor mener vi at dette er riktig.

Det er også en uttalt målsetting fra våre styringsmakter at det skal satses på fornybar miljøvennlig energiproduksjon, deriblant små vannkraftverk."

Tilleggsutredninger

Søker har etter krav fra NVE kommet med noen tilleggsutredninger. E-post av 25.1.2008 har vedlagt påtegnede kart over eksisterende inngrep i Amunddalselva. E-post av 11.7.2008 har vedlagt tall for 5-persentilverdiene for vannføring og to kart med inntegning av ny veitrasé for to inntaksalternativ. Brev av 3.2.2009 har vedlagt nye, mer detaljerte kart over sumpskogen samt de tekniske inngrepene ved veitrasé og inntaksalternativer, samt følgende tekst:

"(...) Som det fremgår av søknaden så er alt 2 det alt som vi lokalt mener vil gi de minst "varige naturinngrep", noe som jeg for øvrig mener at det også var forståelse for under befaringen nå

siste sommer. Alt 2 gi noe mindre produksjon enn alt 1. Med samme investeringskostnad på de to alt, blir lønnsomheten litt lavere i alt 2, så det er ikke et økonomisk motiv som ligger bak vårt valg.

Rørtraseen kan godt legges på andre siden av veien - kan ikke se noen andre problemer med dette enn at det vil gi noen ekstra utfordringer i forbindelse med legging av røra. Det er av praktiske hensyn at veien er lagt nedenfor røra, da en under anleggsarbeidet kan komme nærmere grøfta med veien på nedre side enn på øvre side i et hellende terreng, når en tenker utglidning/ras inn mot åpen grøft. Sikkerhet for arbeidere m.m. Men det er godt mulig å legge rørtraseen nedenfor veien.

Å legge rørtraseen helt nede ved elva, nedenfor sumpskogen (den går for øvrig helt ned til elva), vil ikke være noen god løsning med hensyn til naturinngrep. Terrengene der er ganske hellende mot elva slik at det måtte bli store skjæringer for å komme fram med rør. Vi snakker her om en rør med størrelse på opptil 2 meter. Dessuten er det i dette området ned mot elva at den mest verdifulle sumpskogen befinner seg, ifølge biologen.

Med hensyn til sumpskogen så mener jeg at omfanget av den var ganske riktig markert på kartene som var vedlagt søknaden. Fikk egentlig ikke noen god forklaring fra Terje Nordvik på det kartet han har sendt deg. Han hadde markert riktig på det kartet han hadde kladdet på under befaringen (kunne kanskje vært like greit og sett litt på det før kart ble sendt dere)."

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader

Om søker

Søkers navn er Flenstad Kraft AS, et selskap under stiftelse. Selskapet består av alle grunneierne som fra før er organisert i et utmarkslag, Flenstad grunn- og sameie. Flenstad Kraft AS leier nødvendig grunn og fallrettigheter av grunneierne gjennom utmarkslaget. Det er diskutert, men ikke tatt stilling til om det skal inviteres eksterne investorer i selskapet for å lette finansieringen.

Om søknaden

Det er søkt om tillatelse etter vannressursloven § 8 til å bygge et kraftverk i Amunddalselva i Åfjord kommune i Sør-Trøndelag fylke.

Kraftverket vil være et rent elvekraftverk med inntak på kote 122 og avløp på kote 94. Kraftverket vil utnytte et nedbørfelt på 91,4 km². Middelvannføringen i vassdraget er på 5,3 m³/s og kraftverket får en maksimal slukeevne på 7,5 m³/s. Beregnet produksjon er 7,23 GWh i et midlere år. Det er i søknaden forslått en minstevannføring på 300 l/s hele året.

Det er også søkt om tillatelse etter energiloven til bygging av nødvendige elektriske anlegg og kraftlinje og etter forurensningsloven til gjennomføring av tiltaket.

Beskrivelse av området

Tiltaket ligger i Sjørdalselva som har vassdragsnummer 135.3CO. Det lokale navnet er Amunddalselva. Elven renner igjennom grenden Sjørdalen, og nærmeste større tettsted er Årnes.

Landskapet i utbyggingsområdet er preget av jordbruks- og skogslandskap. Dalføret har betydelige innslag av myr, større og mindre vann samt sidebekker og elver som renner ut i hovedvassdraget. Nord og sør for dalføret finnes alpine landskap med variert topografi og et rikt innslag av vann.

Nedbørfeltets størrelse ved inntaket er på 91,4 km², med høyde over havet varierende mellom 122 og 650 meter. Høyeste fjelltopp er Storfjellet i øst.

Berørt del har en vestlig eksposisjon/hellingsretning. Terrenget skråner slakt ned mot elva og består av myr, leire og grus. Det er et beskjedent fall på strekningen og elva er, med unntak av flomperioder, generelt lite masseførende/gravende. To mindre fossefall finnes på strekningen, hvorav Kvernhusfossen er den største.

Eksisterende inngrep i vassdraget

Berørt del av vassdraget er i betydelig grad preget av menneskelig aktivitet. Langs nordsiden av elvestrekningen går fylkesvei 55 mellom Åfjord og Verran. Det er flere gårdsbruk i området, med tilliggende arealer med dyrket mark, flere steder også grensende inn til vassdraget. Ellers er området til dels sterkt preget av næringsmessig skogbruksaktivitet med til dels store flatehogster av nyere dato, samt noen ungskogfelt. Det er anlagt flere enkle driftsveier i forbindelse med skogsdrift. Det finnes noen spor etter tidligere kvern- og sagbruksdrift på strekningen.

Det er gjort flere inngrep i Amunddalselva og dens sideelver både oppstrøms og nedstrøms tiltaksområdet. Tiltakshaver viser til fire eksisterende gang-/kjørebroer over elven, elveforbygning og endret elveløp, steinbrudd og utsprengt stein i elven. Det er tre mini/mikrokraftverk i Amunddalselva/sidevassdrag, samt et småkraftverk ved Breivold. Vassdraget er regulert fra Storvatnet og ned til sjøen i forbindelse med det større kraftverket Mørre kraftverk.

Teknisk plan

Reguleringer og overføringer

Planlagt kraftverk er et elvekraftverk uten reguleringsmagasin eller overføring.

Inntak

Det er skissert to alternativer for inntaksplassering. Alternativ 1 ligger på kote 122. For å oppnå den nødvendige overvannshøyde over selve innløpet, vil dammen måtte bli ca. 2,5-3 m høy, med en total lengde i overkant på ca. 30 m. Alternativ 2 innebærer en inntaksplassering om lag 30 meter nedstrøms alt. 1. Dammen i dette alternativet vil få en lengde på ca 40-45 m.

Den opprinnelige fordelingen ved alt. 1 var at man med et inntak høyere opp i elven ville sikre at de fysiske inngrepene ved anleggsvei og rørtrasé kom i overkant av den rike sumpskogen i området. Etter at store deler av denne skogen har blitt hogget er dette ikke lengre en aktuell problemstilling. Nåværende fordeler ved alt. 1 er at Kvitkrekkalibekkens utløp vil komme nedstrøms inntaket, og bekken vil således bidra med restvannføring til Amunddalselva i tiltaksområdet. Inntaksmagasinet vil imidlertid bli vesentlig større og strekke seg mye lengre opp i elven enn ved alt. 2 ettersom terrenget lengre opp er flatere.

Ved alternativ 2 vil dammen blir mindre synlig, og overflatearealet på inntaksbasseng og areal satt under vann blir mindre. Tiltakshaver har foreslått å ev. endre Kvitkrekkalibekkens utløp, slik at den fortsatt får sitt utløp nedstrøms inntaksdam.

Rørgate

Rørgaten vil få en lengde på om lag 550 til 580 meter, avhengig av inntaksplassering. Avløpet vil gå i åpen steinsatt kanal fra utløpet ved kraftstasjon (kote 95) og til elva, lengde ca. 20 m. Oppgravd masse

legges tilbake over rør, og eventuell overskuddsmasse arronderes i rørtrasé og får gradvis gro igjen på naturlig vis.

Kraftstasjon

Kraftstasjon bygges ved kote 95 på søndre side av elva. Terrenget er relativt flatt med glissen vegetasjon. Kraftstasjonen utføres i betong og Leca murblokk. Arealbehovet vil være ca. 85 m².

Elektriske anlegg

Kraftstasjonen knyttes til eksisterende 22 kV linje med ca. 880 m lang nedgravd jordkabel. Tilknytningspunktet blir ved endepunktet for eksisterende 22 kV linje som eies av TrønderEnergi Nett A/S. Kabelen påregnes å bli liggende i lausmasse og vil i all hovedsak gå over dyrket mark.

Det vil bli gjort avtale med TrønderEnergi Nett A/S om bygging og drift av høyspentanlegget.

Veier

Det må bygges vei til kraftstasjon og inntaksdam, med bru over Amunddalselva mellom inntak og kraftstasjon. Veien får avkjørsel fra fylkesvei 55, ca 1 km nordøst for gårdene Flenstad og får en lengde på ca. 770 m. Veien vil følge rørtraseen. Det er antatt et bruspenn på 10 m.

Det kan bli anlagt midlertidig anleggsvei fra fylkesvei 55 fram til dammen med en lengde på 120 m. Veien vil i sin helhet bli liggende på dyrket mark, slik at den vil bli fjernet umiddelbart etter arbeidet med dammen er fullført. Fylkesmannen har i sin uttalelse gitt uttrykk for et ønske om at denne veien gjøres permanent, og at den 770 m lange veien på sør/østsiden av elven tilbakeføres til naturlig terreng.

Det er senere søkt om en alternativ trasé for permanent vei på elvens sør/østside som ligger noe høyere i terrenget og lengre øst enn opprinnelig omsøkt. Fordeler med denne veien er at man da kommer i god klaring med flomskogen, på dennes østkant. Dersom dette alternativet blir valgt vil veien langs rørtraseen fjernet og terrenget tilbakeføres til naturlig stand.

Massetak og deponi

Det vil ikke være behov for deponi. Masse som tas ut fra elva i forbindelse med bygging av dam, benyttes i vei. I et område langs rørtraseen ca. 150 m fra kraftstasjon, er det et område der det kan finnes masse til veigrus. Dette er ikke undersøkt nærmere, men vil bli foretatt før en eventuell utbygging starter. Omfyllingsmasse for rør og bærelag for vei må skaffes til veie fra eksisterende steinbrudd, ca 1,5 km øst for avkjørsel til kraftstasjon, ved fylkesvei 55. Dersom det ikke finnes veigrus ved anleggsområdet må også den knuses og tilkjøres fra eksisterende steinbrudd.

Hydrologiske virkninger

Nedbørfeltet ved inntaket på kote 122 er beregnet til 91,4 km².

Vannføringen er preget av en markert vårflom i perioden mars til mai, avhengig av når snøsmeltingen setter inn, og høye flomtopper i september og oktober. Det har ved gjentatte anledninger også vært store flommer i januar måned. Høysommer er generelt preget av lavere vannføringer, men det forekommer også mindre flomtopper, særlig i juli/august. Vintersesongen er normalt preget av lav vannføring.

Årlig middelvannføring ved det planlagte inntaket er beregnet til 5,3 m³/s. Maksimal slukeevne for kraftverket er 7,5 m³/s, som er ca. 140 % av middelvannføringen i vassdraget. Minste slukeevne er oppgitt til 0,8 m³/s. Dette utgjør ca. 15 % av middelvannføringen.

Alminnelig lavvannføring er beregnet til 350 l/s. 5-persentil verdien for sommer- og vintervannføring er av søker beregnet til henholdsvis 267 l/s og 345 l/s. NVE har beregnet 5-persentilen for henholdsvis sommer- og vintervannføring til 280 l/s og 400 l/s.

Med en slukeevne på om lag 140 % av middelvannføringen vil kraftverket utnytte ca. 64 % av tilgjengelig vannmengde gjennom året, resten slippes forbi inntaket i form av overløp, minstevannføring og vannføringer mindre enn minste slukeevne slik at kraftverket må stoppe. I følge vannføringskurvene vil det i et middel år kun gå minstevannføring i elven i perioden november til februar, og i kortere perioder om sommeren. Det vil bli perioder om sommeren med noe høyere restvannføring, og forholdsvis markerte, om enn noe reduserte, flomtopper i de naturlige flomperiodene om vår og høst.

Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 300 l/s hele året. Dette er noe mindre enn alminnelig lavvannføring på 350 liter. Foreslått minstevannføring er imidlertid noe større enn 5-persentilen for sommervannføring. Den relativt høye vinterverdien skyldes i stor grad flomtoppene i mars og april.

Størrelsen på restfeltet vil i liten grad bidra til å opprettholde vannføring i elven nedenfor inntaket. Dersom Kvitkrekkalibekkens utløp kommer nedenfor inntaket vil dette bidra med en marginalt større restvannføring i elven. Alminnelig lavvannføring i Kvitkrekkalibekken er av NVE beregnet til om lag 4,6 l/s, med 5-persentiler for henholdsvis sommer- og vintervannføring på 3,5 og 5,7 l/s.

Produksjon og kostnader

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Det vil likevel være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten i prosjektet.

Arealbruk og eiendomsforhold

Behovet for areal i forbindelse med utbyggingen vil dreie seg om tomt til kraftstasjon på ca. 1 daa. Vei og bru etter opprinnelige planer vil utgjøre ca. 5 daa, og om lag 10 daa blir satt under vann i forbindelse med dam, mest ved alternativ 1.

Alle rettighetshaverne er med som eiere i selskapet Flenstad Kraft A/S.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

I følge kommuneplans arealdel for perioden 2003-2014 er utbyggingsområdet plassert i kategorien LNF-område. I kommuneplanens "Temakart landbruk" klassifiseres området som "viktig landbruksarealer." Kommunen har ikke kommentert tiltaket i forhold til plan- og bygningsloven i sin høringsuttalelse. Det er opp til søker å få avklart forholdet til arealplanen dersom det blir gitt tillatelse til utbygging.

Samlet plan (SP)

Prosjektet er ikke behandlet i Samlet plan eller berører andre prosjekter i Samlet plan.

Verneplan for vassdrag

Vassdraget inngår ikke blant de vassdrag som er vernet.

Inngrepsfrie områder

Tiltaket berører ikke inngrepsfrie områder.

Nasjonale laksevassdrag

Amunddalselva inngår ikke i et nasjonalt laksevassdrag.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden har vært behandlet etter reglene i kap. 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE har vært på befaring i området sammen med representanter for søker, kommunen, fylkesmannen, fylkeskommunen, reindriftsforvaltningen og grunneiere. Høringsuttalelsene er referert foran, og nedenfor følger en oppsummering av høringsuttalelsene.

Åfjord kommune godkjenner søknaden med forbehold om at inntaksdammen lokaliseres etter alternativ 1 og at terengavbøtende tiltak utføres. Kommunen ber om at det tilrettelegges for en minstevannføring i elva på 300 l/s hele året, og at det vurderes om det er nødvendig å opprette vannspeil på berørt elvestrekning. Kommunen vurderer området å være svært lite benyttet til turbruk på grunn av vanskelig tilgjengelighet, og at en veiadkomst og bru over elva vil kunne øke tilgjengeligheten til området og gjøre det mer attraktivt i så måte. Selv om tiltaket gjøres i en elv ansett som et svært viktig vassdrag, vil inngrepet bli forholdsvis begrenset, og omfatte en mindre del av vassdraget.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag anbefaler ikke at det gis konsesjonstillatelse til en utbygging. Dette begrunnes hovedsakelig med at Kvernhusfossen og dens tilstøtende område representerer en betydelig verdi som vassdragsэлеment som det største fallet i Amunddalselva. Videre hevdes at den rike gran- og bjørkesumpskogen nedstrøms inntaket vil kunne bli berørt over tid ved redusert vannføring. Av tekniske inngrep trekkes veietablering av betydelig lengde på elvas sør/østside frem som negativt, og at utbyggingen innebærer etablering av en damkonstruksjon av betydelig omfang knyttet til hovedstrengen i et større vassdrag, noe som generelt øker konfliktgraden.

Fylkesmannen ber om at dersom det blir gitt konsesjon, må det tas hensyn til følgende forhold: Utbyggingen bør skje etter alternativ 1, hvor inntaksdammen legges ovenfor samløpet med Kvitkrekkalibekken. Det skal slippes en minstevannføring på minimum 350 l/s (alminnelig lavvannføring) forbi inntaksdammen. Regulanten må pålegges å bekoste nødvendige biotopfremmende og fiskefremmende tiltak på den berørte elvestrekningen. Massene til veietablering skal ikke hentes fra elvestrengen. Det bør vurderes å gjøre den midlertidige traseen fra riksveien fram til inntaksdammen til permanent adkomstvei. Dersom det må etableres vei på elvens sørside, må den i minst mulig grad berøre området med gran- og bjørkesumpskog. Det samme gjelder traseen for rørledningen.

Sør-Trøndelag fylkeskommune minner om den generelle aktsomhets- og meldeplikten etter kulturminneloven § 8. Området som det omsøkte tiltaket berører er ikke registrert i FRIDA-registeret

og har ingen regionale friluftslivsverdier ved seg. Fylkeskommunen viser til en intakt kvernstein som ligger i elven og anbefaler at kvernsteinen blir dokumentert og hentet ut fra vannstrengen.

Sametinget har ingen spesielle merknader til planforslaget, men viser til kulturminneloven § 8 annet ledd. Dersom det under arbeid i marken skulle komme fram gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget omgående.

Reindriftsforvaltningen Nord-Trøndelag v/ reindriftagronomen støtter Fosen reinbeitedistrikts anmodning om at eksisterende gjerde ved innmarka på sørsiden av elva/sørøst for Flenstadgårdene opprustes og forlenges noe sørøst opp i lien dersom reinen i økt grad krysser elven som følge av utbyggingen. En representant for Fosen reinbeitedistrikt kan være med som rådgiver i forbindelse med valg av gjerdetrase.

Fosen Reinbeitedistrikt peker på at Amunddalselva i Sør-dalen en naturlig grense mellom to årstidsbeiter. Reinbeitedistriktet er redd for at nyetablering av vei og bro og i tillegg liten vannføring mellom dam og kraftstasjon kan føre til at reinen vil kunne krysse elva uhindret og i økt grad trekke ned til dyrket mark.

Tiltakets virkninger - Fordeler og skader/ulemper

Nedenfor følger en oversikt over hva NVE anser som de viktigste fordeler og skader/ulemper ved bygging av Kvernhusfossen kraftverk:

Fordeler

- En utbygging etter de planer som foreligger vil gi rundt 7,2 GWh i ny årlig kraftproduksjon.
- Kraftverket vil bidra med inntekter til grunneierne og Åfjord kommune.
- Tiltaket vil føre til økt verdiskapning og aktivitet i anleggsfasen.

Ulemper

- Prosjektet vil medføre inngrep i overkant av et område med rik sumpskog og fare for at vanntilsiget fra terrenget ovenfor avskjæres fra sumpskogen.
- Tiltaket vil medføre en reduksjon av Kvernhusfossen som landskapselement, både som følge av broen over elven og ettersom vannføringen i fossen reduseres.
- En utbygging vil medføre redusert vannføring på utbyggingsstrekningen i Amunddalselva, noe som kan gi negative effekter for landskap og biologisk mangfold.
- Tiltaket kan medføre økt tilgjengelighet til vestsiden av elven for reinsdyr, og økt fare for at dyrene trekker inn på dyrket mark.

NVEs vurdering

Fylkesmannen fraråder at det gis konsesjon til Kvernhusfossen kraftverk av hensyn til landskapsverdiene i området. Kommunen, fylkeskommunen, reindriftsforvaltningen og reinbeitedistriktet er positive til planen, under forutsetning av ulike avbøtende tiltak. Sametinget har ingen merknader til planene.

Landskap og friluftsliv

Det er ingen regionale friluftsinnteresser knyttet til tiltaksområdet. Kommunen kan ikke se noen negative konsekvenser for jakt, fiske og friluftsliv ved en ev. utbygging. Kommunen viser til at området er svært lite benyttet til turbruk på grunn av vanskelig tilgjengelighet, og ser positivt på at en veiadkomst med bro over elven kan gjøre området mer attraktivt for friluftsliv.

Veitrasé- og brovalg

Tiltaket vil medføre landskapsmessige konsekvenser i form av tekniske inngrep som bygging av vei og inntaksdam, og ved fraføring av vann på den berørte elvestrekningen. Fylkesmannen peker på at utbyggingen innebærer en veietablering på elvas østside av betydelig lengde. Generelt ser fylkesmannen det som negativt at det bygges ny vei i områder hvor det ikke er vei per i dag. Som avbøtende tiltak ved en eventuell konsesjon ønskes denne veien fjernet og terrenget tilbakeført til naturlig stand, og at den mye kortere midlertidige veien direkte til inntaket gjøres permanent i stedet for.

Tiltakshaver hevder at dersom veien langs røtraseen skal fjernes til fordel for den kortere veien tvers over elven vil man måtte etablere en ekstra bro over elva ved inntaket, slik at en kan komme over elva ved alle vannføringsforhold. Kostnadene med en ekstra bro og fjerningen av veien langs røtraseen vil være svært høye.

NVE tilfører her at en bro ved inntaket vil måtte bli en relativt stor konstruksjon da terrenget i området er relativt flatt og elven i perioder er svært flomstor. Samtidig påpeker vi at dette vil medføre at det må bygges to broer over elven, da tilkjørsel til kraftstasjonen er nødvendig av hensyn til vedlikehold av blant annet maskiner. Samtidig vil dette medføre tap av dyrket mark, som beskrevet av fylkesmannen. Vi mener derfor at det ikke vil gi noen netto gevinst for landskapet å bygge vei og bro ved inntaket og derav kunne fjerne veitraseen langs elvens østside. Den permanente veien på elvens østside skal ved en ev. konsesjon være kjørbare for terrenggående motorfartøy/traktor, og trenger av den grunn ikke å være av full standard for kjøring med bil etc. Valg av veitrasé er også diskutert i forhold til en eksisterende sumpskog, se kap. om *Biologisk mangfold* under.

Kvernhussfossen og Amunddalselva som hovedvassdrag

Kvernhussfossen og dens tilstøtende områder har etter fylkesmannens utsagn betydelig verdi som vassdragsselement og peker på at Kvernhussfossen anses i MIKRAST å være av lokal og til dels regional verdi. Det er registrert godt utviklede jettegryter knyttet til fossen. Samtidig hevder fylkesmannen at utbyggingen innebærer etablering av en damkonstruksjon av betydelig omfang knyttet til hovedstrengen i et større vassdrag, noe som generelt øker konfliktgraden.

Tiltakshaver tilbakeviser at Kvernhussfossen er den største fossen i Amunddalselva og peker på flere større fosser oppstrøms tiltaket, blant annet Trongstalifossen som er den største. Kvernhussfossen er i følge søknaden den største fossen i tiltaksområdet. Søker argumenterer også med at den berørte del av elva er på 600 m, noe som utgjør mindre enn 3 % av hovedvassdraget. Tiltakshaver har kartfestet flere ulike inngrep i Amunddalselva blant andre et mikro- og et minikraftverk, gang- og kjørebrotter over Amunddalselva, elveforbygning og endring av elveløp.

NVE mener at en utbygging i Amunddalselva ikke kan avslås på generelt grunnlag basert på at inngrepene skjer i et hovedvassdrag, og ikke i et sidevassdrag. Dette er hensyn vi i sterkere grad tar i vurderte vassdrag. Videre mener vi at vassdraget og tiltaksområdet ikke fremstår som unikt i landskapsammenheng. Tiltaksområdet er fra før preget av landskapsinngrep. Området er sterkt preget av skogshogst, og det blir etter søkers utsagn terrengskader som følge av hogstmaskiner i området øst

for elven. Vi viser til tiltakshavers utsagn om at veien vil kunne avlaste noe av terrengkjøringen og minimere skadene som følge av dette. Samtidig viser vi til at kommunen ser positivt på den nye veien og dens potensielle positive følger for friluftsliv i området.

For å få permanent adkomst til kraftstasjonen vil man måtte bygge bro over elven som beskrevet i søknaden. Broen vil få et spenn på 10 meter. Denne broen vil komme i direkte nærhet til Kvernhusfossen og kan føre til en ytterligere forringelse av denne som landskapselement. NVE legger vekt på at Kvernhusfossen ikke fremstår som unik i dette vassdraget.

Inntaksdammen

Inntaksdammen er beskrevet med to alternative løsninger. Fordelen med alternativ 2 er at man her vil redusere inntaksmagasinet utstrekning i stor grad, og NVE mener at dette vil være det beste alternativet for inntaksdammen ved en ev. konsesjon, vurdert ut i fra landskapshensyn.

Kvitkrekkalibekkens utløp har ingen vesentlige verdier ved seg, bortsett fra at bekken ville medført noe restvannføring nedstrøms inntaket ved inntaksplassering lengre opp i elven (alt. 1). Ved inntaksalternativ 2 vil dette vannet inngå i inntaksmagasinet og produksjonen. NVE har beregnet alminnelig lavvannføring i Kvitkrekkalibekken til om lag 4,6 l/s og mener at bekkens betydning som kilde til restvannføring er ubetydelig. Ved endelig fastsettelse av størrelse på minstevannføring ved en ev. konsesjon vil det uansett tas hensyn til denne bekkens feltstørrelse, og hvilket bidrag den ellers ville gitt.

NVE mener at de landskapsmessige konsekvensene som følge av tekniske inngrep i vassdraget ikke er så vesentlige at de gir grunn til å avslå konsesjonssøknaden. En forutsetning for dette er at det i en ev. detaljplanlegging tas hensyn til landskapsmessige forhold i byggeperioden, og at det fastsettes en tilstrekkelig minstevannføring i vassdraget. Dette ikke minst av hensyn til en viss ivaretagelse av Kvernhusfossen som landskapselement.

Biologisk mangfold

Rik sumpskog

Det er påvist en rik sumpskog på om lag 7,5 daa på østsiden av tiltaksområdet. Rik sumpskog er en truet vegetasjonstype som er omtalt som verdifull i DN's håndbok. Verdien til denne lokaliteten er på generelt grunnlag verdsatt som viktig i biologisk mangfold-rapporten. Om lag to tredjedeler av sumpskogen er imidlertid hogget i etterkant av biologisk mangfold-registreringen, og skogens verdi er av den grunn betydelig forringet. Det finnes nå kun restbestander av sumpskogen, hovedsakelig i et smalt belte, om lag 7 til 20 m bredt, langs elvebredden nedenfor den planlagte rørtraseen. Terrenget heller ganske bratt ned mot elven i det aktuelle området.

Hoveddelen av den opprinnelige sumpskogen lå godt hevet i terrenget over elvekanten, og fuktigheten antas å ha blitt ivaretatt hovedsakelig av tilsig fra ovenforliggende myrområder. Dette er sannsynligvis gjeldende også for restbestanden av sumpskogen som ligger like inntil elvekanten. Området vil trolig ikke være truet av redusert vannføring i elven grunnet at elveleiet ligger noe dypere enn skogen rundt. Sumpskogen antas å bli negativt berørt av tiltaket ettersom rørtraseen og permanent vei vil måtte gå på oversiden av sumpskogen, og dermed føre til at tilsiget ovenfra avskjæres.

Inntaksalternativ 1 ble fremmet etter veiledning i biologisk mangfold-rapporten. Det ble her vektlagt at dersom inntaket plasseres høyre opp i elven vil en i større grad kunne unngå de tekniske inngrepene ved rørgate og anleggsvei i selve sumpskogen. Ettersom denne delen av sumpskogen nå er borte, vil

disse inngrepene nå bare indirekte berøre resten av sumpskogen ved at tilsigsvannet kan avskjæres. Dette uavhengig av om alt. 1 eller 2 velges.

NVE vil vise til at det alt vesentlige av sumpskogen allerede er fjernet, slik at verdien av det gjenværende området er betydelig forringet. Etter vårt syn bør likevel vei og rørtrasé ved en ev. konsesjon søkes etablert på en slik måte at den gjenværende bestanden i størst mulig grad ivaretas ved at det tilstrebes en løsning som sikrer at tilsig ikke dreneres vekk fra området. Endelig valg av løsning vil kunne inngå som en del av detaljplangodkjenningen for anlegget.

Rødlistearter

Det er beskrevet funn av rødlistede arter som dvergspett (sårbar), gråspett (nær truet) og oter (sårbar). Spettene er i størst grad avhengig av gammel skog og vil i liten grad bli berørt av tiltaket. Det er i følge artsdatabanken indikert en nedgang i oterbestanden i Nord- og Midt-Norge, og to av påvirkningsfaktorene for oteren er fisketetthet og vannstandsregulering. Oteren vil være avhengig av en viss minstevannføring og at det finnes fisk i tiltaksområdet etter en ev. utbygging for å opprettholde sitt habitat der. Det er også funnet hekkende fossefall og strandsnipe i området som også vil være avhengig av en viss vannføring i elven. NVE mener at med slipp av minstevannføring hele året vil forholdene for disse artene i tilstrekkelig grad være ivaretatt.

Fisk og fiskeinteresser

Fylkesmannen viser til at den berørte elvestrekningen ikke synes å være særlig attraktiv for fiske, og det foregår for tiden ikke noe organisert fiske. Vassdraget er regulert og fraført vann fra Storvatnet og ned til sjøen, og det har aldri har gått laks i Amunddalselva.

I følge søknaden er det noe småvokst bekkørret i elven. Redusert vannføring må forventes å påvirke ørretbestanden i elven, men bestanden er småvokst og har kun lokal verdi. Tiltaket vil ikke i særlig grad berøre fiskeinteressene i elven, men oter er avhengig av fisk for å opprettholde sin næringsgrunnlag i elven. Selv om tiltaket berører en kort strekning av elven mener NVE at potensialet for biologisk liv i og langs denne strekningen også må sikres her. Derfor mener vi at det ved en ev. konsesjon må gjøres tiltak for å bevare fiskebestanden i tiltaksområdet, da først og fremst gjennom en tilstrekkelig minstevannføring hele året.

Fylkesmannen setter som vilkår for en ev. konsesjon at utbygger må pålegges å bekoste nødvendige biotopfremmende og fiskefremmende tiltak på den berørte elvestrekningen. I følge søknaden har elven mange naturlige kulper. På bakgrunn av det som er nevnt overfor ser ikke NVE at det vil være forhold som tilsier at dette skal være nødvendig. Dette forholdet dekkes imidlertid av vilkår 5 i konsesjonen dersom det ved en ev. utbygging skulle vise seg å være nødvendig å utføre tiltak for fisk på et senere tidspunkt, eller vilkår 8 om terskler og biotopjusterende tiltak.

Reindrift

Det planlagte kraftverket og oppdemming av elva vil ikke føre til noe tap av beite av betydning. Stedvis er topografien ved elvekanten og stor vannføring i elva en sperre for rein. En reduksjon av vannføringen på den berørte elvestrekning kan i noen områder medføre at reinen får lettere tilgjengelighet til elvens vestsider. Dette er ikke ønskelig da det her er mye dyrket mark. Det har tidligere vært hendelser med elvekryssende rein, og dette har ført til en konflikt mellom reineierne og grunneierne i området.

Skulle en utbygging av kraftverket medføre en økning i problemet som følge av redusert vannføring kan det settes som krav i en ev. konsesjon at Flenstad Kraft AS må gjøre tiltak i samarbeid med reieiere slik at dette kan hindres, da eventuelt med et gjerde langs utbyggingsstrekningen og grind på brua. Eventuelle tiltak skal bekostes av tiltakshaver. Med de forutsetninger som er drøftet her, mener NVE at ulemper for reindriften ikke er av en slik betydning at det gir grunnlag for å avslå søknaden.

Oppsummering

Tiltaket vil medføre noen negative landskapsinngrep, særlig i form av inntaksdam, nyetablering av vei på sør/østsiden av elven og bro over elven like ved Kvernhusfossen. Videre vil fraføring av vann fra elven medføre negative effekter for landskapet, særlig ved at vannføringen i Kvernhusfossen reduseres. NVE vektlegger at det fra før er vesentlige inngrep i Amunddalselva og det omkringliggende området, og at Kvernhusfossen ikke fremstår som unik i vassdraget. Kommunen er positiv til etablering av bro over elven og ny vei på østsiden av elven ettersom dette kan gi bedre tilgjengelighet for friluftsliv i området. De negative effektene på landskapet ved en ev. konsesjon kan etter NVEs syn avbøtes med en god detaljplanlegging og med slipp av tilstrekkelig minstevannføring.

Prosjektet vil også ha noen negative konsekvenser for biologisk mangfold i og langs elven. NVE mener at restbestanden av den rike sumpskogen bør i størst mulig grad søkes ivaretatt ved at tilsiget fra ovenforliggende terreng sikres. Videre vurderer NVE det som viktig at det slippes tilstrekkelig minstevannføring til at fisk, oter og vanntilknyttede fugler kan opprettholde sitt leveområde her.

NVE legger vekt på at tiltaket vil gi ny årlig kraftproduksjon på om lag 7,2 GWh. Samtidig vil det gi en del anleggsaktivitet i området, særlig i anleggsfasen, og tiltaket vil også på lengre sikt bidra til lokal verdiskapning og opprettholdelse av bosetting.

NVE mener at med slipp av minstevannføring hele året, plassering av inntak etter alternativ 2 og tilpassing av rørgate og vei på best mulig måte i forhold til sumpskogen og terrenget vil en utbygging gi begrensede virkninger for allmenne interesser. Dette forutsetter at konsesjonæren ved en ev. økning av antall rein som vandrer over elven iverksetter tiltak i samråd med reinbeitedistriktet for å avbøte dette.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelser mener NVE at med inntaksplassering etter alternativ 2 og med slipp av minstevannføring hele året vil fordelene og nytten ved bygging av Kvernhusfossen kraftverk overstige skader og ulemper for private og allmenne interesser som blir berørt. Kravet i vannressursloven § 25 vil da være tilfredsstillt. NVE gir Flenstad Kraft A/S tillatelse etter vannressurslovens § 8 til å bygge Kvernhusfossen kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Nettilknytning

En bygging av ny kraftstasjon vil også omfatte bygging av nye elektriske høyspentanlegg og tilknytning til eksisterende kraftlinje. Det er ikke kommet inn merknader i høringsrunden knyttet til disse forholdene. Virkningene av disse spørsmålene inngår i NVEs helhetsvurdering og har ikke avgjørende betydning for konsesjonsspørsmålet.

Vi finner det ikke nødvendig med egen anleggskonsesjon etter energiloven for høyspenttilknytning til 22 kV-nettet. Nødvendige høyspentanlegg, inkludert transformering, kan bygges i medhold av det

lokale nettselskapets områdekonsesjon. TrønderEnergi Nett A/S er områdekonsesjonær og vil trolig stå for bygging og drift av høyspentanleggene. Det er opp til søker å avklare dette forholdet med TrønderEnergi Nett A/S før tiltaket kan iverksettes.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden/egne beregninger og lagt til grunn for NVEs vurdering av minstevannføring:

Middelvannføring	m ³ /s	5,3
Alminnelig lavvannføring	l/s	350
5-persentil sommer	l/s	280
5-persentil vinter	l/s	400
Største slukeevne	m ³ /s	7,5
Minste slukeevne	m ³ /s	0,8

Flenstad Kraft A/S har beregnet middelvannføringen i Amunddalselva til 5,3 m³/s. Alminnelig lavvannføring er 350 l/s. 5-persentilene for sommer- og vintervannføring er av søker beregnet til henholdsvis 267 l/s og 345 l/s. NVE har imidlertid gjort etterberegninger som viser at 5-persentilene sannsynligvis ligger noe høyere enn dette; på henholdsvis 280 og 400 l/s for sommer- og vintervannføring. Sommersesongen er definert fra 1.5 – 30.9, mens vintersesongen er 1.10 – 30.4. NVE ser på Kvitkrekkalibekkens restvannføring som ubetydelig, med en alminnelig lavvannføring på om lag 5 l/s.

Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 300 l/s hele året. Dette er noe mindre enn alminnelig lavvannføring på 350 l/s. Foreslått minstevannføring er imidlertid noe større enn 5-persentilen for sommervannføring. Den relativt høye vintervannføringen skyldes i stor grad flomtoppene i mars og april.

Fylkesmannen påpeker at slipp av 300 l/s som omsøkt vil være tilstrekkelig for å opprettholde et begrenset ferskvannsmiljø, men mulighetene for fiskeutøvelse vil bli redusert, og vassdragets estetiske inntrykk forringet.

For å ivareta biologisk liv i og langs elven setter NVE krav til en minstevannføring på 350 l/s hele året. Flomperioder i vår-, sommer- og høstsesongen vil etter vårt syn i tilstrekkelig grad ivareta den berørte elvestrekningen og også Kvernhusfossen som landskapselement.

Dersom tilsiget er mindre enn pålagt minstevannføring, skal hele tilsiget slippes forbi inntaket. Kraftverket skal kjøres jevnt og etter tilsig. Ved inntaket skal det etableres en måleanordning for registrering av minstevannføring. Dataene skal være tilgjengelige og kunne forelegges NVE ved forespørsel.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Vi gjør oppmerksom på at byggearbeidene ikke kan påbegynnes før NVE har godkjent detaljplanene. Disse må i god tid før byggestart sendes til NVEs regionkontor i Trondheim. Detaljer ved tiltaket, som veier, masseuttak i elven, bro- og veiutførelse og øvrige landskapsmessige forhold vil ligge under denne post.

NVE stiller krav om nedgraving av rørgaten på hele strekningen, og at det i området med rik sumpskog etterstrebes å sikre at tilsigsvann kan drenere mot sumpskogen.

NVE setter som forutsetning for tillatelsen at inntaket plasseres etter alternativ 2, om lag 30 meter nedstrøms kote 122. Behovet for støyavbøtende tiltak skal avklares sammen med regionkontoret.

Post 5: Naturforvaltning

Standardvilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av dette tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger. Fylkesmannens ønske om fiskeforbedrende tiltak omfattes av dette vilkåret som tilligger fylkesmannens myndighetsansvar.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

Vi minner om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av fylkeskommunen og/eller sametinget dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jf. kml. § 8.

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjøre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg nødvendig.

Andre merknader

Forholdet til plan- og bygningsloven

"Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker" gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan settes i gang.

Forholdet til forurensningsloven

Fylkesmannen kan ikke se at utbyggingen vil medføre utslipp som kan føre til vedvarende endringer av vannkvaliteten i vassdraget. En eventuell utbygging behøver derfor ingen særskilt tillatelse i henhold til forurensningsloven.

Kvernsteinen

I følge Sør-Trøndelag fylkeskommune finnes det kulturminner av nyere dato tilknyttet vassdraget. I området hvor det gamle kvernhuset lå ligger det en intakt kvernstein i selve vannet. Kvernsteinen anses som litt spesiell i og med at den er hel. Sør-Trøndelag Fylkeskommune anbefaler derfor at

kvernsteinen blir dokumentert og hentet ut fra vannstrengen, da det har vært tilfeller hvor slike steiner har kommet på avveie. NVE ber tiltakshaver om å ta kontakt med fylkeskommunen for å få en avklaring av forholdet rundt kvernsteinen.